

ŠOTEK

LISTOPAD 2012

Uvnitř najdete

Šotek v Brně

Sázení cibulek

Zlatý Amos

Zajímavé výstavy

Literární stránky

Umíš abecedu?

Vánoční koncerty

**ŠOTEK - NEJLEPŠÍ ČASOPIS
PARDUBICKÉHO KRAJE**

Nepřehlédněte !

- Výjezdní zasedání parlamentu
- Autosalon
- 101 + 1 zajímavostí
- Advent

Po svatém Martinu zima nežertuje.

ŠOTEK V BRNĚ

Š

O

T

E

K

V pondělí 3. prosince jsme se zúčastnili workshopu a vyhlášení Celostátního kola soutěže „Časopis roku 2012“ v Brně. Bohužel jsme mohli jet jen tři z redakce, takže opět nastalo naše „oblíbené“ losování - naštěstí se vylosovali ti praví! Workshop se konal v prostorách brněnské Střední polytechnické školy. Jelikož vše začínalo již v 9 hodin, museli jsme vyjet opravdu brzy - směrem na Litomyšl jsme odjžděli už v 5:40. Odtud jsme pokračovali autobusem do Brna. V Brně jsme chtěli nasednout na „šalinu“ a odjet na místo workshopu, ovšem „místní“ nás poslali opačným směrem. Pokochali jsme se tedy krásami Brna, přeješli z konečné na konečnou, no naštěstí jsme vše stihli. Ve škole jsme si nejprve mohli prohlédnout ostatní školní časopisy, těch bylo opravdu hodně. Sešlo se tu přes 30 redakcí z celé ČR. Poté jsme se všichni setkali v aule, kde nám řekli, jak celý den bude probíhat. A pak už jsme se rozdělili do workshopů, které jsme si mohli vybrat - představování časopisů, upravování fotek, povídání o Africe a pro dospělé Autorská práva. Jeden z redakce musel zůstat v aule a zde co nejlépe představit „svůj“ časopis - navíc jen třemi větami. Bohužel se toto ne všem redakcím povedlo, takže jsme se ke konci už docela nudili. Ale jinak jsme se dozvěděli spoustu novinek a zajímavých věcí a pochytili inspiraci pro vylepšení našeho časopisu. Po skončení workshopu jsme dostali bagetu a připravili se na vyhlásování výsledků. S napětím jsme očekávali, zda si také odneseme nějaký diplom. A odnesli! V naší kategorii jsme obdrželi cenu poroty, tímto tedy milou porotu zdravíme a přejeme jí, aby si i nadále udržela tak perfektní úsudek! Po skončení akce nám přeci jen ještě do odjezdu autobusu hodinka zbyla, takže my děvčata jsme se vrhla do obchodů, abychom porovnali, zda jsou ti „Brňáci“ v módě „in“, Fanda zatím luštil křížovky a že jich chudák stihl! Domů jsme dojeli v pořádku a těšíme se na další setkání.

Tereza Sodomková, Tereza Vašková, Fanda Zach

ZLATÝ AMOS

Jak jistě víte, každý rok je vyhlášována tato soutěž, kam mohou žáci navrhnout své oblíbené učitele. Takže pokud byste i vy chtěli někoho přihlásit, máte možnost. A nemusí to být jen proto, že Vás také přihlásil na olympiádu... redakce

20. ročník ankety

ZLATÝ ÁMOS

NEJOBLÍBENĚJŠÍ UČITEL
ČESKÉ REPUBLIKY 2012/2013

v kategoriích
Zlatý Ámos, Dětský Ámos,
Ámos sympaťák

Přihláška musí obsahovat:

stručnou charakteristiku navrhovaného kandidáta
popis jedné společně prožité příhody
podpisy 100 osob, které s přihláškou souhlasí

Přihlášky přijímáme do 31. 12. 2012

Klub Domino, Dětská tisková agentura
Na Nivách 314, 141 00 Praha 4
zlatyamos@zlatyamos.cz

**On-line přihláška na
www.zlatyamos.cz**

Anketu podporuje Ministerstvo školství a většina krajů ČR.

PRÁVO

EKO KOM

PRAHA
ČESKÝ ROZHLAS 2

ŠKOLSTVÍ
www.tydovnik-skolstvi.cz

FOLKLOR
www.folklor.cz

PRECIOSA
www.preciosa.cz

Borovice.cz
dětská rekreace a tábory

VÝJEZDNÍ ZASEDÁNÍ PARLAMENTU

Divíte se, jak to, že nevidíte na fotkách naše známé politiky? No protože se jednalo o parlament náš, školní (třeba se ale díváte na tváře našich politiků budoucích...)

Zápis z žákovského parlamentu ze dne 7.11.2012

Zasedání žákovského parlamentu dne 7.11. bylo zasedáním výjezdním. Konalo se na chatě Polance. Zástupci tříd pracovali s mapou školy a školního areálu. Jejich úkolem bylo pojmenovat světlá a tmavá místa (kde se dobře cítí, co by chtěli zlepšit apod.). Barevnými samolepkami označovali:

- ZELENÉ SAMOLEPKY – zde se cítím dobře - vyhrává městské hřiště, basketbalové hřiště, školní tělocvična, areál u schodů a také školní dílna a knihovna
- RŮŽOVÉ SAMOLEPKY – zde se cítím nepříjemně - chodník kolem tělocvičny, okolí školního hřiště, část areálu za 1.stupněm, výklenek u průjezdu vedle sborovny
- ŽLUTÉ SAMOLEPKY – místo, kde by se dalo něco zlepšit - nerovnosti na schodech, některé stromy podél plotu jsou zbytečné, okolí školního hřiště, skok daleký, tělocvična, nedokončená dostavba školy
- ORANŽOVÉ SAMOLEPKY - !!! cítím nebezpečí - občas se objeví střepy u laviček u basketbalového hřiště, „divní lidé“ kouřící u bývalé cementárny ve směru na náměstí, nepěkná část areálu za 1.stupněm

Vytvořená mapa je vystavena na přechodové hale u jídelny. Výsledek této aktivity, která hodnotila prostředí školy a školního areálu, je zajímavá pro pedagogický sbor i pro zřizovatele školy. Bude použita při plánování úprav a oprav v roce 2013.

P

A

R

L

A

M

E

N

T

V pátek 16.11. se uskutečnil tradiční turnaj v ringu, kterého se zúčastnilo 6 týmů. Tým M. Nováka a M. Lettla sice ostatních 5 družstev porazil, bohužel však nesplnil podmínku 1 dívky v týmu. I všechna ostatní kompletní družstva předvedla skvělé výkony a turnaj dopadl takto:

1. T. Tměj, M. Novotný, M. Kölbllová.
2. Š. Vopařil, J.Kubík, N. Svobodová.
3. P. Hromádka, R. Stříteský, A. Bartáková.
4. M. Svoboda, J. Chadimová, K. Klátová.
5. D Šimon, T. Rompotl, M. Binková.

Všem zúčastněným díky za příjemné odpoledne a všichni jsou srdečně zváni na další turnaj, tentokrát florbalový.

A že naši sportovci ani jinak nezhálejí, vidíte na dalším diplomu, který naši chlapci přivezli 22. listopadu z Chrudimi. Zúčastnili se zde turnaje ve florbalu, kde se utkali s týmy z Chrudimi a ze Skutče. Od nás si zasoutěžili chlapci z 7.—9. ročníku a patří jim samozřejmě naše blahopřání.

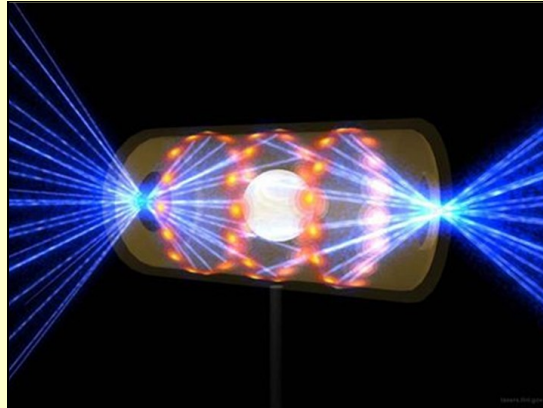
redakce

100 +1 ZAJÍMAVOSTÍ

Laser oslavil výročí. Už více jak padesát let vám léčí akné nebo přehrává hudbu

Tým amerických vědců se 16. května 1960 nesmazatelně vepsal do dějin. Představil světu první funkční vzorek laseru. Tehdy nebylo vůbec jasné, k čemu všemu se bude používat.

Koncem padesátých let pracovalo na vývoji laseru hned několik týmů vědců z celého světa. Jako prvním se ho podařilo sestrojít vědcům pod vedením Theodora H. Maimana.

Československo odříznuté od světa železnou oponou bylo pozadu, roku 1963 jsme se však i my díky Československé akademii věd a Vojenskému výzkumnému ústavu dočkali hned tří funkčních prototypů.

Jedním z prvních laserů u nás, který se po zdokonalení začal využívat v průmyslu, byl plynový laser Ústavu přístrojové techniky pod vedením inženýra Františka Petru.

Také další týmy vědců nejprve zkoumaly jiné jevy a k laseru se dostávaly postupně. Princip poprvé popsal v roce 1917 Albert Einstein, kdy definoval laser a maser.

Dlouhou dobu nebylo zřejmé, k čemu by se koncentrovaná energie laseru dala využívat v praxi. Postupně ale začal laser nacházet uplatnění v průmyslu (např. řezání, svařování), geodézii (přesné měření), lékařství (léčení očních vad, léčba problematické pleti, řezání a vypalování v chirurgii), armádě (především navádění raket) nebo při ochraně soukromí (snímání otisků prstů, sítnice nebo při sektorovém zabezpečení důležitých objektů).

Laser se ale také rozšířil mezi běžné spotřebitele a můžete se s ním setkat každý den. Ať už při přednáškách a prezentacích (ukazovátka) nebo při koukání na film (všechny optické mechaniky). Najdeme ho v optických myších nebo laserových tiskárnách. Neodmyslitelnou součástí je také v obchodech při čtení čárových kódů u pokladen. S nervy drásajícím pípáním od rána do noci se mohou setkávat prodavači a prodavačky již od roku 1974. A klid nebudete mít ani večer při zábavě, laserová show je dnes na každé větší diskotéce.

Stejně jako každý jiný vynález, prošel i laser složitým vývojem s mnoha důležitými milníky. O přínosu A. Einsteina a prvním laseru T. Maimana jsme se již zmiňovali. Významné bylo použití laseru v lékařství hned rok po uvedení prvního prototypu. Roku 1961 jím byl poprvé zničen menší nádor.

Jakub Lustyk

100

+

1

A

U

T

O

S

A

L

O

N

EXKURZE VE VYSOKÉM MÝTĚ

V pátek 9. listopadu jsme se my, devátáci, zúčastnili exkurze do Integrované střední školy technické ve Vysokém Mýtě. Hned po přivítání se nás ujal sympatický průvodce z řad studentů. Provedl nás po škole a seznámil nás s tím, „jak to tady chodí“. Součástí prohlídky byly i prezentace dvou firem – Iveco a Junker, obě byly velmi zajímavé. Do firmy Junker jsme byli pozváni na exkurzi, už teď se na ni moc těšíme. Po prezentacích na nás již čekal autosalón, kde pro nás měli připraveno hodně zajímavostí. Mohli jsme si vyzkoušet sváření, výměnu kola, jízdu na trenážeru a jiné činnosti. Velkou atrakcí byly tzv. „opilé brýle“, které si všichni z nás vyzkoušeli. Projít v nich slalom bylo skutečně umění, nedovedeme si představit, jak by v nich někdo mohl sednout do auta, a přece se to stává velice často. Nakonec jsme si i my vyzkoušeli alespoň „sezení“ v krásných autech, kterým jsme při focení dodali ještě více lesku. Celou zpáteční cestu jsme si měli skutečně o čem povídat, protože jsme byli plni dojmů.

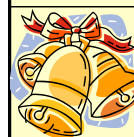
Maruška Doležalová, Tereza Košnarová, Denisa Břeňová

ZAJÍMAVÉ VÝSTAVY

V měsíci listopadu jste v naší škole mohli zhlédnout putovní výstavu Zmařené osudy. Jedná se o příběh židovské dívky Hany Brady, který možná znáte ze světoznámé knihy Hanin kufřík. Výstava byla umístěna na hale a byla přístupná též veřejnosti. Pro žáky starších ročníků se konala i beseda s autorem této výstavy, panem Šulou.

VÁNOCE V KNIHOVNĚ

V městské knihovně probíhá od 4. 12. do 18. 12. vánoční výstava prací žáků tvořivé dílny a školní družiny naší školy.

Jste srdečně zváni.

VÁNOCE V KNIHOVNĚ

Vánoční výstava prací žáků
tvořivé dílny, školní družiny
a žáků 5. ročníků ZŠ Proseč
4.12. - 18.12. 2012
Městská knihovna v Proseči

redakce

LITERÁRNÍ STRÁNKY

O tlupě Rahunkluva

Můj příběh se odehrává kdesi ve střední Evropě, v letech ..... neznámých. Je o čerstvě vzniklé tlupě, která se vydala do neprozkoumané části tehdejšího světa. Pro lepší srozumitelnost vám ho rovnou přeložím.

„Tudy to dál nevede,“ řekl Plivon. „Tady je pramen“ „Musíme najít jinou řeku, a až poteče přes mýtinu, usadíme se tam,“ rozhodl Rahun, vládce a zakladatel celé tlupy „Ta Země Ostrovů (tak nazývali Evropu) je zvláštní, samý les, samá hora, ale já bych šla až do nížiny, navrhla Kluva, manželka Rahuna a matka Plivona „Támhle v dáli, Rahune, vidím nížiny,“ řekla Valoa, sestra Plivona, která mezitím vylezla a slezla nejvyšší vrch v okolí. „Měli bychom už jít, zvířatům zima nesvědčí, oba psi už vyjí,“ oznámil Traven, doposud zamlklý člen nepřátelské tlupy. Z ní byl již vyhoštěn a přibrán Rahunem – každý člen se hodí .....

..... „támhle je nížina a dál nelezu,“ upozornila Valoa. „Já bych šel o kousek dál, támhle vidím medvěda,“ Traven se lekl. „ A ne jednoho. Tři! MÍŘÍ K NÁM!“ „Zabalte Kluvu a pryč!“ Kluva byla nemocná (chřipka), ale lepší se to (byla na nosítkách). Po dlouhém, rychlém a namáhavém běhu se objevili na mýtině, kterou před chvílí uviděla Valoa. Při odpočinku zjistili, že na skále, kde viděli medvědy, nechali veškeré zásoby. Na jednu stranu to bylo dobře, protože si zachránili život, ale na tu druhou - neměli co jíst, žádné kůže ani masti, navíc si Traven poranil nohu a nebyl schopen chůze. Naštěstí nedávný vítr vyvrátil starý dub. V prostoru po kořenech si udělali „polozemnici“. Příštího dne bylo jednání.

„Kluva je nemocná, Traven je zraněný, nemáme zásoby, kůže, masti, ale jsme na příhodném místě, nedaleko je potok, louka, bylinový háj i bobule,“ začal jednání Rahun. Plivon navrhl „Nemáme na vybranou – alespoň dočasně se zde usadíme, souhlasíš Rahune?“ „Ano.“ „Rozděl úlohy!“ „Valoa se bude starat o Travena a Kluvu. My jdeme na Medvědí skálu podívat se, co zbylo z našich zásob, poté se budeme živit až do uzdravení Travena sběrem a lovem malých zvířat. Já jsem už starý a Plivon je nezkušený. Plivone, vyrážíme.“

Po chvíli se Plivon s Rahunem vrátili. Měli jednu slušnou kůži a několik velkých cuků. Jeden sáček s bylinami, který byl vzápětí z části vyplýtván na Travenovu nohu a hrst bobulí z většiny nasbírané cestou. Oheň zhasl při včerejším dešti. Do poledne byla kůže plná bobulí, kořenů i jiných plodů. Byla to nevyživná, ale aspoň bohatá hostina. Na večeri měli myši a lasičky a noc byla studená. A tak to šlo asi týden.

„Ale já už jsem zdravý.“ „Neodporuj mi, Travene, jsem zakladatel a nejstarší tlupy zároveň.“ „Rahune,“ řekl Plivon, „další člen by se nám hodil. Kluvu ani Valou s sebou vzít nemůžeme na lov a o bobulích dlouho nevydržíme.“ „Tak tedy ano, Rahune.“ „Ano, Kluvo“. „Támhle za řekou vidím dým, velký dým. Tam bude požár!“

Když tam dorazili, strnuli hrůzou. Jiná tlupa, která měla oheň, si podpálila stany a většina jich zahynula. Přežila jen jedna rodina. Ta byla v dočasném vyhnanství, protože celý kmen rozhněvala, když málem zadusila oheň. Tato tlupa nedávno napadla jinou tlupu a rozehnala ji do lesů. Nyní se Rahun rozhodl je hledat. Hned příští den se všichni vydali do lesů hledat „nové členy“. Zdalipak se jim to podaří?

Fanda Zach

UMÍŠ ABECEDU?

A - Amerika je světadíl.

B - Budapešť je hlavní město.

C - Co třeba Brusel ?

Č - Člověk by se ze všech těch názvů zbláznil...

D - Dokola se jen učit, to je nuda.

Ď- Ďábla by to taky nebavilo.

E - Eda, náš kamarád, nám může pomoci, no to je nápad!

F - František by nám ale taky pomohl.

G - Gustav poradil, že bychom mohli zajít za Hanou.

H - Hana se nás ptala, co všechno potřebujeme vědět.

CH- „, Chceme poradit se zeměpisem,“ řekl Gustav.

I - „, Inu, když chcete, tak já vám poradím,“ odpověděla.

J - Jak Hana řekla, tak se i stalo, poradila nám.

K - Konečně můžeme jít dál.

L - Libor a Gustav se rozloučili a šli domů.

M - Moje maminka mě i Quida přivítala u nás doma.

N - Několik minut jsme hráli karty.

Ň- „,Ňoumo!“ řekl jsem Qidovi, protože rozsypal karty.

O - Otočil se na mě a provinile se koukl na karty.

P - Poté jsem mu odpustil a vymýšlel novou hru.

Q- Quida napadlo, že bychom mohli jít hrát fotbal.

R - Radostně jsme oba vyskočili a běželi na zahradu.

Ř- Řekl jsem Qidovi, že nemohu najít míč.

S - Smutně se na mě podíval.

Š-Šeřilo se pomalu, ale jistě.

T-Tatínek nás volá na večeři.

Ť- „,Ťuk, ťuk!“ ozvalo se za dveřmi.

U - Uršula, moje starší sestra, šla otevřít.

V - Ve dveřích stál náš soused.

W - „,WC mi nefunguje, mohu použít Vaše?“

X - Xaver se jen nadechl.

Y - Y to výte, že můžete (neuměl totiž pravopis!)

Z - Znenadání zahřmělo...

Ž- Že to bylo zajímavé povídání?

ADVENT

Kdy advent začíná a proč se slaví?

Datum první adventní neděle je pohyblivé, a to proto, že poslední, čtvrtá neděle, vždy připadá na neděli před 24. prosincem. Advent začíná někdy mezi 27. listopadem a 3. prosincem. Jako konec se počítá západ slunce přesně na Štědrý večer, ale oficiálně se za adventem zavrou pomyslná dvířka až 25. prosince na den narození Páně neboli na 1. svátek vánoční. Každou neděli se tedy zapálí jedna svíce. Lidé advent vnímají jako přípravu na blížící se Vánoce, věřící jako počátek křesťanského roku. Prvopočátky adventních oslav sahají na konec 4. století. Tehdy trvaly od listopadu až do 6. ledna a měly podobu církevního půstu. Křesťané totiž věří, že střídmost v jídle bystří rozjímání. Tradice adventu pochází z katolické církve, označuje radostné očekávání narození Spasitele (Ježíše) a také se chápe jako příchod konce času. Traduje se, že onehdy Ježíš sestoupil k lidu jako Spasitel.

Předvánoční výzdoba? To je přeci hračka!

Na zkrášlení útulného adventně laděného domova stačí malé množství peněz a trochu času. Spousta lidí se každoročně zásobuje vánočními dekoračními drobnostmi, které se kupí a kupí. Lze je využít i letos. Když k nim přidáte něco z přírodních zdrojů, vytvoříte domov doslova jako z pohádky. V každé rodině se určitě najde vánoční svícen. Pro tento rok jsou v kurzu kombinace krémových barev, to je od světle hnědé přes tmavší hnědé odstíny až po šedou, stříbrnou, zlatou a kupodivu sem můžeme zařadit i slonovou kost. Dokonale se k nim hodí purpurové barvy od starorůžové až po tmavě fialovou. Dále se nabízí adventní věnec, věnec na dveře, za okno naaranžované truhlíky nebo na stůl větve v okrasné váze. Fantazii se meze opravdu nekladou. Veškerou výzdobu můžete naladit v jedné barevné škále, materiálech i stylu.

Kde vzít vhodný materiál?

Na procházce nasbírejte šišky, šípky, větvičky zajímavých keříků s nejrůznějšími bobulemi, žaludy nebo číšky buku.

Doma prohledejte kořenky, protože se hodí například hřebíček, kousky skořice i kytičky badyánu. Shromažďujte i skořápky od vlašských a pistáciových ořechů, které se dají využít buď přírodní neošetřené, nebo je můžete nabarvit barvou ladící s vaším aranžmá. Skvěle vypadají také sušená kolečka ovoce. Připravíte je velmi jednoduše. Jednotlivé plátky nakrájené z neoloupaných pomerančů, citrónů, jablek, hrušek nebo kiwi lze pohodlně usušit jak v sušičce, tak na talířku položeném na ústředním topení. K tradičním ozdobám patří i sušené švestky nebo meruňky. Můžete též nasušit i samotné slupky z citrusů, které zakrojíte do podoby voňavé spirálky.

Kdy se objevil adventní věnec?

Adventní věnce, na nichž jsou čtyři svíčky, které se postupně zapalují každou adventní nedělí, byly zpočátku ryze protestantskou tradicí, například v Anglii. Teprve po druhé světové válce se rozšířily na území Německa a postupně do sousedních zemí.

Už v době adventu se hrají koledy, v obchodech se objevují vánoční stromečky a ulice zdobí girlandy žárovek. Je doba shánění dárků a vánočních příprav. Doba očekávání, krásnější než svátek sám.

redakce

SBOR CÍRKVE EVANGELICKÉ SRDEČNĚ ZVE NA

ADVENTNÍ VÝSTAVU

VE STARÉ EVANGELICKÉ ŠKOLE
od 9.12. do 16.12. 2012

V sobotu a neděli otevřeno od 10 -16 hod.
pondělí až pátek 14 -16 hod.

K zakoupení: Fairtrade zboží a vánoční dárky z Vysočiny
K vidění: Fotografie Olgy Stráníkové

NENECHTE SI UJÍT:

PĚVECKÉ SBORY ZŠ V PROSEČI

SI VÁS DOVOLUJÍ POZVAT
NA

VÁNOČNÍ KONCERT

ČTVRTEK 13. PROSINCE 2012

ZAČÁTEK V 16:30 HODIN

SOKOLOVNA V PROSEČI

*Základní umělecká škola V. Nováka, Skuteč
Pobočka Proseč a SRPDŠ*

Vás srdečně zvou na

Adventní žakovské vystoupení

*představí se žáci hudebního oboru, smyčcový orchestr,
dechový orchestr a žáci tanečního oboru*

*vystoupení se uskuteční
ve středu 12. prosince 2012
v 17,00 hodin*

v Sokolovně v Proseči

informace o škole najdete na www.zus-skutec.cz

SRDEČNE ZVE REDAKCE